

Sporda katılımın her aşamasında cinsiyet eşitsizliği devam ediyor!

Sporda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması: 2018-2020 Güncellemesi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) tarafından yürütülen "CEİD İzler" Projesi kapsamında hazırlanan Sporda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması 2018-2020 Güncellemesi raporuna [buradan](#) erişebilirsiniz. Diğer tüm tematik alan haritalama ve izleme raporlarının güncellenmiş versiyonlarına ise [CEİM E-Kütüphanesi](#)'nden erişebilirsiniz.

Prof. Dr. Canan Koca tarafından hazırlanan Sporda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği raporuna göre,

2018-2020 yıllarında, Türkiye'de spora katılım, liderlik, antrenörlük ve yükseköğretimde spor eğitimi alanlarında bir değişim olmamakla birlikte toplumsal cinsiyet eşitsizliği devam etmektedir.

Son 3 yılda, Türkiye'de performans sporunda ve rekreatif sporda kadınların ve kız çocuklarının spora katılımını artırmayı, sporda ve spor yoluyla kadınların ve kız çocuklarının güçlenmesini sağlamayı hedefleyen önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Kadın sporcular, performans sporunda başarılarıyla öne çıkarken kadınların sporda ve spor yoluyla güçlenmelerinde misyonu olan aktörler olarak medyada yer almaya başlamışlardır. Diğer yandan, artan rekreatif spor faaliyetlerinde gerek katılımcı olarak gerek düzenleyici olarak Türkiye'nin hemen her ilinde kamusal alanda koşan, bisiklete binen, yüzen, futbol ve basketbol oynayan kadınların sayısında önemli bir artış söz konusudur. Fakat sistematik ve düzenli olarak verilerin izlendiği bir mekanizma olmadığı için **bu artışı verilerle ortaya koymak zordur.** Türkiye'de spor ve toplumsal cinsiyet çalışmaları sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler tarafından gerçekleştiriliyor. Farklı statüleri, farklı hedefleri ve kapasiteleri olmakla birlikte, TMÖK, Fenerbahçe Spor Kulübü, KASFAD, Kızlar Sahada, BOMOVU, Kızlar Atakta, SES Kadın Sporları, Kadın Futbol Kulüpleri Derneği gibi sivil toplum kuruluşları ve sosyal girişimler, Türkiye'de kadınların spora katılımı ve sporda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yönünde sosyal etki gücü ve sürdürülebilirliği yüksek çalışmalarıyla ulusal ve uluslararası alanda örnek çalışmalar gerçekleştirmektedirler.

Türkiye'de spor alanında kadınların konumu kamusal politikaların dışında kalıyor!

Spor politikalarının yapıldığı spor kamu kurumlarının politikalarında kadına, kadın politikalarının gerçekleştirildiği kamu kurumlarında spora yer verilmediği için spor alanında kadınların konumu kamusal politikaların dışında kalmaktadır.

Fotoğraf: Özge Özgüner / csgorselarsiv.org

Son yıllarda uluslararası birçok platformda sporda ve spor yoluyla kadınların ve kız çocuklarının güçlenmesi en önemli temalardan birisidir!

2020 yılında, Birleşmiş Milletler (BM) Kadın Birimi liderliğinde yürütülen Nesiller Boyu Eşitlik Kampanyası çerçevesinde başlatılan Nesiller Boyu Eşitlik için Spor Girişimi (Sport for Generation Equality Initiative) tarafından Nesiller Boyu Eşitlik için Spor İlkeleri geliştirilmiştir. BM Kadın Birimi'nin (UN Women) HeForShe Hareketi ile Fenerbahçe Spor Kulübü işbirliği kapsamında bu ilkelere dayanan uluslararası nitelikte "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Spor Kulübü Uygulama Rehberi" hazırlanmaktadır.

2020 yılında, Kazan Eylem Planı kapsamında Kadın, Spor, Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Küresel Gözlemevinin kurulması çalışmaları başlatılmıştır. Fizibilite çalışmaları devam eden Gözlemevi, spor, beden eğitimi ve fiziksel aktivite alanında toplumsal cinsiyet eşitliği göstergeleri doğrultusunda küresel verilerin toplanarak izleneceği bir mekanizma olması beklenmektedir. Bu çalışmalara Türkiye'den Kadınlar için Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği (KASFAD) katılmaktadır.

Covid-19 Sporda Cinsiyet Ayrımını Körükledi!

BM Kadın Birimi tarafından yayınlanan COVID-19 Kadınlar, Kız Çocukları ve Spor Politika Özetine göre, COVID-19 salgınıyla birlikte spor dünyasında etkinliklerin iptal edildiği ya da ertelendiği, okulların uzaktan eğitim sistemine geçildiği ve birçok bireyin evde daha fazla vakit geçirmek durumunda kaldığı şu günlerde kadınların spor alanında elde etmiş olduğu ivme kaybedilebilir. Hükümetler, spor kuruluşları, sponsorlar, sivil toplum, sporcular, medya kuruluşları COVID-19 sonrası müdahale ve iyileştirme planlarını hazırlarken kadınların ve kız çocuklarının ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmamakla birlikte, hem profesyonel hem de amatör sporlarda kadınlar ve erkekler, kız çocukları ve oğlan çocukları arasındaki uçurum daha da derinleşebilir. Kadın sporcuların daha riskli sözleşmelere imza atmalarına, daha riskli antrenman koşullarına maruz kalmalarına, kadınlardan oluşan takımların ve kadın liglerinin kaldırılmasına yol açabilir.

Covid 19'un Türkiye'de spora katılımındaki etkisine örnek olarak futbolu verebiliriz. TFF erkek futbol liglerinin devam etmesi kararı almasına rağmen, kadın futbol liglerine dair kararını çok uzun bir süre açıklamadı. Neticede kadın futbol liglerinin oynanmaması kararı alındı.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

#veriiyleştirir